

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

Email: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Римі

foi+request-118363-

14f8d311@dostup.prawda.com.ua

Щодо розгляду листа

Міністерство юстиції України розглянуло Ваш запит на публічну інформацію від 10 жовтня 2023 року, надісланий листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 13 жовтня 2023 року № 26557/0/2-23, зареєстрований у Мін'юсті 16 жовтня 2023 року за № 311-6-23, та повідомляє.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Водночас питання, порушені у Вашому зверненні, за своїм змістом не є публічною інформацією в розумінні статті 1 зазначеного Закону, а тому Ваше звернення розглядалось у порядку, передбаченому Законом України «Про звернення громадян».

У свою чергу звертаємо увагу, що роз'яснення законодавства має надаватися в умовах обізнаності з усіма обставинами, в розрізі яких постало відповідне питання юридичного характеру. Крім того, надання роз'яснення щодо правового регулювання у конкретній ситуації базується на наведених Вами даних та, як наслідок, може не враховувати всіх фактичних обставин, які мають місце в дійсності, однак не зазначені у зверненні.

Правильні юридичні відповіді на абстрактні питання можуть призводити до хибних висновків та негативних наслідків у конкретній юридичній ситуації. Коректна юридична кваліфікація відносин можлива виключно за умови повного та вичерпного розуміння фактів, які становлять палітру відповідного юридичного спору.

У Вашому зверненні порушуються такі питання: *«які юридичні дії можливо вчиняти, якщо сторона є громадянином рф?» та «чи можна заключати договір оренди, якщо орендодавець громадянин рф?»*.

СЕД АСКОД

Міністерство юстиції України

№ 137664/311-6-23/8.1.1 від 19.10.2023

Підписувач Городець Євгеній Миколайович

Сертифікат 382367105294AF9704000000005E0500A5F37701

Дійсний з 24.09.2023 17:46:41 по 24.09.2024 17:46:41

У зв'язку з цим інформуємо, що 03 березня 2022 року Кабінетом Міністрів України прийнято постанову № 187 «Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації» (далі – постанова № 187), відповідно до пункту 1 якої для забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави України у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації до прийняття та набрання чинності Законом України щодо врегулювання відносин за участю осіб, пов'язаних з державою-агресором, встановлено мораторій (заборону) на:

1) виконання, у тому числі в примусовому порядку, грошових та інших зобов'язань, кредиторами (стягувачами) за якими є Російська Федерація або особи, пов'язані з державою-агресором;

2) відчуження, передачу в заставу, будь-які інші дії, які мають чи можуть мати наслідком відчуження нерухомого майна, цінних паперів, корпоративних прав, прав вимоги до боржника у справах про банкрутство (неплатоспроможність), транспортних засобів, повітряних та морських суден, суден внутрішнього плавання Російською Федерацією або особами, пов'язаними з державою-агресором, крім: безоплатного відчуження/передачі на користь держави Україна, задоволення вимог Національного банку за наданими кредитами рефінансування з підтримки ліквідності банків, відчуження Фондом гарантування вкладів фізичних осіб або уповноваженою особою Фонду майна банку, щодо якого Національним банком прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку;

3) відчуження, передачу в заставу, будь-які інші дії, які мають чи можуть мати наслідком відчуження нерухомого майна, цінних паперів, корпоративних прав, прав вимоги до боржника у справах про банкрутство (неплатоспроможність), транспортних засобів, повітряних та морських суден, суден внутрішнього плавання на користь осіб, пов'язаних з державою-агресором, або Російської Федерації, крім набуття ними права власності на такі об'єкти на підставі рішення суду або свідоцтва про право на спадщину.

Пунктом 2 постанови № 187 встановлено, що правочини (у тому числі довіреності), укладені з порушенням мораторію, визначеного пунктом 1 цієї постанови, у тому числі якщо ними передбачається відповідне відчуження у майбутньому, є нікчемними.

Підпунктом 1 пункту 1 постанови № 187 визначене коло осіб, які вважаються пов'язаними з державою-агресором, зокрема такими особами є *громадяни Російської Федерації*, крім тих, що проживають на території України на законних підставах.

У зв'язку з цим повідомляємо, що відповідно до статті 1 Закону України «Про громадянство України» проживанням на території України на законних підставах є проживання в Україні іноземця чи особи без громадянства, які мають:

у паспорті громадянина колишнього СРСР зразка 1974 року відмітку про постійну чи тимчасову прописку на території України або зареєстрували на території України свій національний паспорт;

посвідку на постійне чи тимчасове проживання на території України;
військовий квиток, виданий іноземцю чи особі без громадянства, які в установленому порядку уклали контракт про проходження військової служби у Збройних Силах України, Державній спеціальній службі транспорту або Національній гвардії України;

посвідчення біженця чи документ, що підтверджує надання притулку в Україні.

Водночас у контексті застосування постанови № 187 додаткового дослідження потребує питання наявності або відсутності факту проживання громадянина Російської Федерації на території України на законних підставах.

Звертаємо увагу, що іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України (частина перша статті 3 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»).

У разі відсутності факту проживання громадянина Російської Федерації на території України на законних підставах, на таку особу поширюється дія мораторію, встановленого постановою № 187.

При цьому, зважаючи на зміст звернення, слід зазначити, що договір оренди передбачає передання майна у користування.

У свою чергу відповідно до зобов'язань за договором оренди кожна із сторін має одночасно і права, і обов'язки, тобто кожна із сторін вважається боржником у тому, що вона зобов'язана вчинити на користь іншої сторони, і одночасно кредитором у тому, що вона має право вимагати від неї.

Таким чином, при укладенні договору оренди необхідно враховувати обмеження, встановлені постановою № 187.

Також інформуємо, що постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року № 164 «Деякі питання нотаріату в умовах воєнного стану» встановлено заборону на вчинення нотаріальних дій за зверненням осіб, пов'язаних з державою-агресором, визначених постановою № 187, крім таких нотаріальних дій, як: засвідчення справжності підпису на заяві про вихід з громадянства Російської Федерації, видачі свідоцтва про право на спадщину, посвідчення заповіту військовополоненого.

Додатково повідомляємо, що з метою отримання повного та вичерпного юридичного аналізу конкретної справи рекомендується розглянути доцільність звернення до адвоката.

Крім того, згідно із Законом України «Про безоплатну правничу допомогу» державою забезпечується надання громадянам безоплатної правничої допомоги (безоплатної первинної та вторинної правничої допомоги), яка повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів та інших джерел.

Одним із видів правничих послуг, що включає в себе безоплатна первинна правнича допомога, є надання консультацій і роз'яснень з правових питань (положення частини другої статті 7 зазначеного Закону).

Отримати роз'яснення з правових питань, дізнатися інформацію щодо актуальних адрес центрів з надання безоплатної вторинної правничої допомоги та з'ясувати інші питання функціонування системи надання безоплатної правничої допомоги можна, зателефонувавши за номером «гарячої лінії» системи безоплатної правничої допомоги 0 800 213 103 (цілодобово та безкоштовно у межах України зі стаціонарних та мобільних телефонів).

Важливі юридичні застереження

1. Листи Міністерства юстиції України не є нормативно-правовими актами, не встановлюють правових норм та мають лише інформаційний характер. Їх реальне значення не перевищує авторитет аргументів та суджень, покладених в основу відповідної правової позиції.

2. Роз'яснення законодавства, яке міститься у цьому листі, не є юридичною консультацією щодо конкретної ситуації, не враховує особливостей відповідних фактичних обставин та ґрунтується на презумпції достовірності наданої заявником інформації.

3. Правнича допомога часто потрібна не лише для отримання правильних відповідей на питання юридичного характеру. Нерідко без неї неможливо коректно сформулювати саме питання. Слід пам'ятати, що правильні відповіді на абстрактні питання, які сформульовані неправильно (зокрема, якщо вони насправді не стосуються конкретної справи), можуть призводити до хибних висновків, невдалої стратегії ведення справи та негативних наслідків.

Перший заступник Міністра

Євгеній ГОРОВЕЦЬ

Олексій Ковальчук 271-15-65

Персональні дані, вказані Вами у зверненні, захищаються та обробляються Міністерством юстиції відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» з метою розгляду Вашого звернення згідно із законодавством.